

Datum 2025-01-29

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A653.374/2024

Saknr 000

Polismyndigheten

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Er referens S2024/01907

Ökad trygghet och säkerhet på särskilda ungdomshem och LVM-hem - Slutredovisning angående frågor om Statens institutionsstyrelses särskilda befogenheter (Ds 2024:26)

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker förslagen i promemorian och lämnar synpunkter om positionering vid elektronisk övervakning samt behovet av ett vidare tillämpningsområde för elektronisk övervakning för barn och unga som vårdas enligt 3 § lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Polismyndighetens synpunkter

Polismyndigheten tillstyrker promemorians förslag som bedöms kunna bidra till ökad trygghet på de särskilda ungdomshemmen. Förslagen avseende elektronisk övervakning bedöms även kunna ge goda effekter på brottsbekämpningen, genom att avvikningar och fritagningar kan förhindras och hanteras och brott därigenom förebyggas.

Positionering vid elektronisk övervakning

I promemorian anges att syftet med förslagen om elektronisk övervakning är att förhindra och hantera avvikningar som sker från de särskilda ungdomshemmen, oavsett om barnet eller den unge verkställer sluten ungdomsvård eller vårdas med stöd av 3 § LVU.

Avseende förslaget om elektronisk övervakning som riktar sig mot barn och unga som verkställer sluten ungdomsvård framgår det tydligt i promemorian att positioneringen av den elektroniska övervakningen får användas för att eftersöka den som avvikit eller fritagits från hemmet.

Gällande förslaget om elektronisk övervakning som riktar sig mot barn och unga som vårdas enligt 3 § LVU framgår detta inte lika tydligt.

Polismyndigheten önskar därför att det förtydligas att positionering får användas även för de som har elektronisk övervakning och vårdas enligt 3 § LVU för att eftersöka de som avvikit eller fritagits.

Elektronisk övervakning

I enlighet med utredningsdirektivet föreslås i promemorian att elektronisk övervakning ska kunna aktualiseras för barn och unga som är omhändertagna enligt 3 § LVU enbart vid vistelser utanför de särskilda ungdomshemmen.

I delbetänkandet Ds 2024:7 framkommer det att barn och unga som vårdas på särskilda ungdomshem enligt 3 § LVU utgör en tydlig majoritet av de som avviker från dessa hem. En stor del av de som avviker gör det från det särskilda ungdomshemmets område och inte vid utevistelser. Gällande de barn och unga som avviker från det särskilda ungdomshemmen finns det många exempel på att de begår allvarliga brott under den olovliga frånvaron.

Den synnerligen allvarliga brottsutvecklingen i Sverige där allt yngre barn och unga dras in i kriminalitet eller utnyttjas i kriminella sammanhang medför att det är av största vikt att effektiva verktyg sätts in för att förebygga och förhindra att barn och unga begår allvarliga brott. Barn och unga som vårdas på särskilda ungdomshem är särskilt utsatta och löper stor risk att utnyttjas i kriminella sammanhang.

Utifrån denna lägesbild menar Polismyndigheten att det finns ett stort behov av att kunna besluta om elektronisk övervakning för barn och unga som vårdas enligt 3 § LVU under vissa omständigheter *även inom de särskilda ungdomshemmens område*. Det bör kunna aktualiseras då barnet eller den unga vårdas enligt 3 § LVU på grund av att denne utsätter sin hälsa eller utveckling för påtaglig risk att skadas genom brottslig verksamhet.

Genom möjligheten att besluta om elektronisk övervakning även inom de särskilda ungdomshemmens område skulle Polismyndigheten i samverkan med Statens institutionsstyrelse, SiS, ges bättre förutsättningar att förebygga och förhindra att allvarliga brott begås av barn eller unga. Det skulle inte bara leda till ett starkare skydd för samhället genom att fler allvarliga brott skulle förebyggas och förhindras. Möjligheten att besluta om elektronisk övervakning skulle även leda till att de barn och unga som vårdas på de särskilda ungdomshemmen enligt 3 § LVU i större utsträckning kan skyddas från att utsättas för påverkan, tvång och fritagningsförsök för att begå brott under vårdvistelsen. Konsekvensen blir att dessa barn och unga blir mindre eftertraktade att utnyttja till att begå allvarliga brott.

Polismyndigheten anser att frågan om elektronisk övervakning även inom de särskilda ungdomshemmens område för barn och unga som vårdas enligt 3 § LVU på grund av att denne utsätter sin hälsa eller utveckling för påtaglig risk att skadas genom brottslig verksamhet ska ses över i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konsekvenser för Polismyndigheten

I avsnitt 15.2 anges att ändringen av 43 § LVU, vilken kommer medföra en mer omfattande skyldighet för Polismyndigheten att hjälpa SiS med efterforskning och hämtning av barn, sannolikt enbart kommer leda till mindre kostnadsökningar för Polismyndigheten.

Polismyndigheten vill poängtera att kostnaderna kan bli mer omfattande beroende på hur ofta SiS kommer begära polisens hjälp och att det finns en osäkerhet i denna bedömning.

Yttrandet har beslutats av juristen Ida Salomonsson efter föredragning av juristen Johan Bladh. Rättschefen Gunilla Hedwall har deltagit vid den slutliga handläggningen. Rikspolischefen Petra Lundh har informerats om yttrandet.

POLISMYNDIGHETEN

Ida Salomonsson

Johan Bladh

Dokumentet har fastställts digitalt och har inga underskrifter.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli